

Dział	Ocena				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Uczeń:					
I. <u>Współrzędne geograficzne</u>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje na globusie: bieguny, równik, południk zerowy, południk 180°, półkule, kierunki główne i pośrednie podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy południków i równoleżników podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych wyjaśnia znaczenie terminów: <i>długość geograficzna</i>, <i>szerokość geograficzna</i> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rozciągłość południkowa</i>, <i>rozciągłość równoleżnikowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych 	<ul style="list-style-type: none"> oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
II. <u>Ruchy Ziemi</u>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej wyjaśnia na czym polega ruch obrotowy i ruch obiegowy Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gwiazda</i>, <i>planeta</i>, <i>planetoida</i>, <i>meteor</i>, <i>meteoryt</i>, <i>kometa</i> wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego wymienia cechy ruchu obiegowego Ziemi wymienia strefy oświetlenia Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> omawia następstwa ruchu obrotowego i ruchu biegowego Ziemi wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych wyказuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca wyказuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia strefy oświetlenia Ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> i wskazuje ich granice na mapie lub globusie 			
III. <u>Środowisko przyrodnicze i ludność Europy</u>	<ul style="list-style-type: none"> określa położenie Europy na mapie świata wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin, wysp, łańcuchów górskich, rzek i jezior Europy i wskazuje je na mapie wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej wskazuje na mapie politycznej Polskę oraz wybrane państwa europejskie oraz zna ich stolice na podstawie mapy klimatycznej wskazuje strefy klimatyczne w Europie wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w Europie podaje przykłady starzejących się krajów Europy wymienia główne języki i religie występujące w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt</i> opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności wymienia przyczyny migracji ludności wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy analizuje strukturę wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy

			<ul style="list-style-type: none"> • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map 		<ul style="list-style-type: none"> • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy • ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów • ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
IV. <u>Gospodarka Europy</u>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zadania i funkcje rolnictwa, • wymienia zadania i funkcje przemysłu, • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji • podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie, • omawia rozmieszczenie najważniejszych upraw i hodowli w wybranym kraju Europy, • wyjaśnia czym charakteryzuje się nowoczesny przemysł Niemiec i Francji, • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w ostatnich stuleciach, • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wydajność rolnictwa wybranych krajów Europy, • charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe Niemiec i Francji, • przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych, • omawia wpływ rozwoju turystyki na strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa, • omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług w Niemczech i we Francji, • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii.
V. <u>Sąsiedzi Polski</u>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie sąsiadów Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie niemieckiego przemysłu, 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle i 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji, 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój gospodarczy Niemiec,

	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe sąsiadów Polski • wymienia główne działy gospodarki Niemiec, • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej, • wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji, • wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki, • wskazuje na mapie obszary konfliktu pomiędzy Ukrainą i Rosją, • wymienia główne działy gospodarki Rosji, • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy. 	<p>rolnictwie w Niemczech i Francji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie turystyki aktywnej, • podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy, • omawia czynniki wpływające na stan gospodarki Rosji, • omawia znaczenie usług w Rosji. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie, • omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji • wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji, • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozwój turystyki Czech i Słowacji, • analizuje konsekwencje konfliktów na Ukrainie, • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski.
--	--	---	--	--	--